

FÅGELSTATIONERNAS TOFSVIPEINVENTERING 1969 - 1972

av

Kent Larsson och Sören Svensson

Tofsvipeinventeringen var ursprungligen planerad att pågå en försöksperiod på tre år. Vid fågelstationskonferensen våren 1972 beslöt man att fortsätta ytterligare tre år. Tyvärr nådde detta beslut inte samtliga deltagare, varför inga inventeringar genomfördes i Sörmlandsytorna (nr 3 och 4) och i Skatelöv (nr 6).

Resultaten från 1969 och 1970 har tidigare publicerats (JOHANNES-SON & SVENSSON 1970, 1971), men resultaten från dessa år har tillsammans med resultaten från 1971 och 1972 medtagits här för att en jämförelse över hela fyraårsperioden skall erhållas. I tabell 1 återfinns de resultat som föreligger.

Tabell 1. Antal par och genomsnittlig täthet (par/km²) för tofsvipa åren 1969 - 1972 samt ytornas areal.

Provyta	Antal par				Täthet	Areal ha
	69	70	71	72		
1. Hammarön	62	61	55	55	19,0	307
a. Flygfältet	16	12	11	12		80
b. Skoghall	8	7	6	2		25
c. Nolgård	20	29	21	23		105
d. Hovlanda	18	13	17	18		97
2. Kvismaren	26	26	16	18	3,5	610
3. Sörmland, norra	39	36	27	-	8,5	400
a. Åkers styckebr.	27	18	13	-		200
b. Sörfjärden	12	18	14	-		200
4. Nyköping	39	50	16	-	8,7	400
5. Tåkern	17	19	21	13	5,8	300
6. Skatelöv	27	52	41	-	2,5	1600
7. Ottenby	190	229	223	196	18,4	1140
8. Blekinge, östra	28	13	8	9	21,3	68
a. Styrsvik	5	4	4	5		10
b. Lösen	9	4	3	2		24
c. Torhamns udde	14	5	1	2		34
9. Getterön	-	31	32	42	58,3	60
a. Fågelstationsomr	-	25	23	35		33
b. Östra ängarna	-	6	9	7		27

Biotopbeskrivningar har givits i de tidigare redogörelserna för samtliga områden utom Getterön, som består av fuktiga betade strandängar. Tabell 1 visar att beståndstätheterna varierar betydligt mellan områdena. Den högsta noteringen finner vi i Getteröområdena och de lägsta vid Kvismaren och Skatelöv. Detta är givetvis en direkt följd av biotoperna. Vid Getterön finns en biotop, som får betraktas som idealisk för tofsvipa, medan de två andra områdena huvudsakligen består av brukad åkermark. De övriga områden, som når höga tätheter (Hammarön, Ottenby och Blekinge) består huvudsakligen av mer eller mindre fuktiga kortgräsmarker.

Som framgår av tabell 2 har förändringarna från år till år varit mycket skiftande.

Tabell 2. Förändring i procent mellan åren för varje område separat samt för hela materialet. Konfidensgränserna ges för 95-procentnivån.

Provyta	69/70	70/71	71/72
1. Hammarön	-1,6	-9,8	0
2. Kvismaren	0	-38,5	+12,5
3. Sörmland, norra	-7,7	-25,0	-
4. Nyköping	+28,2	-68,0	-
5. Tåkern	+11,8	+10,5	-38,1
6. Skatelöv	+92,6	-21,2	-
7. Ottenby	+20,5	-2,6	-12,1
8. Blekinge, östra	-53,6	-38,5	+12,5
9. Getterön	-	+3,2	+31,2
Totalt	+14,0	-15,1	-6,2
Undre konfidensgräns	-1,5	-30,2	-17,4
Övre konfidensgräns	+32,3	+3,0	+6,5

Mellan 1969 och 1970 noterades ökning eller obetydlig minskning i samtliga ytor utom Blekinge. Den totala förändringen på +14 procent är dock inte statistiskt signifikant på 95-procentnivån (signifikanstest enligt COCHRANE 1963, sid 65). Mellan 1970 och 1971 noteras minskningar i samtliga ytor utom Tåkern och Getterön, där dock ökningarna är små. Den totala minskningen på 15 procent är dock inte heller detta år signifikant. Mellan 1971 och 1972 är förändringarna i de olika områdena mycket växlande och den totala minskningen på 6 procent är långt ifrån signifikant.

De slutsatser man kan dra från det förefintliga materialet är ur statistisk synpunkt begränsade eftersom vi inte vet om de ytor vi arbetar med innehåller ett ur förändringssynpunkt tillfredsställande

stickprov av det sydsvenska vipbeståndet. Även om vi hade erhållit signifikans för förändringarna mellan vissa år hade detta resultat fått betraktas med största försiktighet.

Den slutsats vi trots allt kan dra från inventeringen är att det i materialet inte finns något som tyder på att det under åren 1969 - 1972 inträffat några väsentliga förändringar i antalet häckande tofsvipor i Sydsverige.

R e f e r e n s e r

COCHRANE, W. G., 1963. Sampling techniques. 2nd Ed. New York & London.

JOHANNESSEN, H. & SVENSSON, S., 1970. Inventeringen av tofsvipa vid Sveriges fågelstationer. I Verksamheten vid Kvismare fågelstation 1969, sid. 13 - 17. Örebro.

JOHANNESSEN, H. & SVENSSON, S., 1971. Inventering av tofsvipa vid Sveriges fågelstationer 1970. I Verksamheten vid Kvismare fågelstation 1970, sid. 30 - 33. Örebro.